

ÅRSRAPPORT 2007

NORSK
TEKNISK
MUSEUM

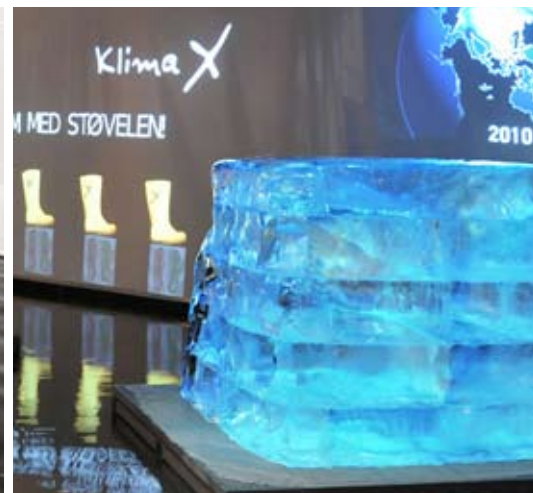

INNHOOLD

STYRETS BERETNING	7
UTDYPENDE KOMMENTARER	11
REGNSKAP OG NOTER	26

Stiftelsen Norsk Teknisk Museum er Norges største tekniske, naturvitenskapelige og medisinske museum. Museet er i hovedsak finansiert gjennom offentlige midler. Besøktallet var i 2007 rundt 190 000. I underkant av 60 prosent av disse er barn og ungdommer.

Norsk Teknisk Museum har permanente og temporære utstillinger på rundt 12 000 kvm. Museet har omtrent 50 000 gjenstander i sine samlinger. Utstillingene har hovedfokus på utviklingen i de siste 150 år, og skildrer samspillet mellom teknikk, vitenskap, medisin og samfunnet for øvrig. Nasjonalt medisinsk museum og Vitensenteret er integrerte deler i Norsk Teknisk Museum.

NØKKELTALL

Nøkkeltall	2007	2006	2005	2004	
Besøkende	189 721	146 689	146 339	133 382	
Ordinært resultat	3 811	755 002	1 036 335	1 412 339	
Bidrag fra staten	33 400 000	28 448 300	27 347 600	27 980 128	
Bidrag fra næringsliv	6 338 536	2 818 970	7 075 509	4 071 537	
Eiendeler	125 942 863	125 659 095	124 502 733	123 452 445	
Gjeld	106 610 367	106 330 410	105 926 595	105 912 642	
Årsverk	46	42	40	41	
Publikumsbesøk	Totalt	Barn og unge	Barn /unge i %	Skoleelever	Skoleelever i %
2007	189 721	111 275	58,7	56 115	29,6
2006	146 689	86 324	58,9	49 547	33,8
2005	146 339	87 821	60,0	41 520	28,4
2004	133 382	81 695	61,3	40 937	30,7
2003	133 851			43 606	32,4
2002	117 058			36 996	31,6
2001	121 361			36 061	29,7

JANUAR

- ✱ Utstillingen *Norden sett gjennom mobilkamera* ble åpnet 8. januar
- ✱ Medisinopplegget *God bedring!* for 1. og 2. klassetrinn startet opp
- ✱ Museet startet abonnementsordning for samtlige elever i bydel Nordre Aker
- ✱ Museet arrangerte workshop for lærere, med tema mekaniske leker 15. januar

FEBRUAR

- ✱ Medisinopplegget *Fra innsiden* for 5. og 6. trinn startet opp
- ✱ Vinterferien i uke 8 hadde mekaniske leker som tema
- ✱ *Leke*. En liten utstilling med leketøy fra museets samlinger ble åpnet 16. februar

MARS

- ✱ Utstillingen *TECHNE – Teknologi og det moderne Norge 1905-2005* ble åpnet 27. mars
- ✱ Medisinopplegget *Hvordan har vi det?* for videregående skole startet opp
- ✱ Museet bidro til åpningen av det Internasjonale Polaråret 1. mars på Rådhusplassen
- ✱ Matematikkutstillingen *Bagdad og uendeligheten* ble åpnet
- ✱ Museet bidro med ideer til matematikk/teknologirom på Toppåsen skole
- ✱ Museet arrangerte felles seminar for Nettverk for teknologi- og industrihistorie og Nettverk for Arbeiderkultur 5. og 6. mars

APRIL

- ✱ ABM-U avholdt kick-off for formidling på nett på museet 12. og 13. april
- ✱ Medisinhistorisk museumsnettverk arrangerte seminar i Bergen 23. og 24. april
- ✱ Tekno kafé åpnet med nye drivere
- ✱ Undervisningsopplegget *Herkules* startet opp 25. april

MAI

- ✳ *Familiesøndag* ble arrangert i samarbeid med Venneforeningen, NITO og Tekna 20. mai
- ✳ Nye skolebrosjyrer ble ferdigstilt
- ✳ Rekorduke med 2 897 skoleelever i uke 24
- ✳ Museet gav jurybistand til Nysgjerrigper i regi av Forskningsrådet
- ✳ Populærvitenskapelig matematikk (sannsynlighetsregning) for barn var tema på museet i anledning Abelprisen 2007

JUNI

- ✳ I samarbeid med Utdanningsetaten om Sommerskole, fikk ca 1000 elever et undervisningstilbud på museet
- ✳ Rundt 200 elever av gangen fikk fellesintroduksjoner i museets auditorium
- ✳ Premiere på Vitensenterets mobile eksperimentstasjon *Fantastiske bølger*
- ✳ Modelljernbanen ble åpnet 12. juni

JULI

- ✳ 1. juli åpnet utstillingen *Til inntekt for folkehelsen. Norske spilleautomater*
- ✳ Vitensenteret deltok med installasjoner og veiledning i NITOs Teknotelt på Ekebergsletta under Norway Cup

AUGUST

- ✳ Gratis inngang for grunnskolen gav i perioden en besøksøkning på 117 prosent
- ✳ Peltonturbinen, ved innkjørselen til museet, ble sandblåst og malt
- ✳ I samarbeid med Oslo kommune, Forskerfabrikken og IFI ved UiO, ble det arrangert sommerskole i Robotsenteret i uke 32 og 33:
- ✳ Museet fikk ny *Redningsstrømpe*
- ✳ I anledning Veteranbiltreff 2007, var museet arena for samling av 40 veteranbrannbiler

SEPTEMBER

- ✳ Museet arrangerte den internasjonale konferansen *Artefacts XII* 16.-18. september
- ✳ Nasjonalt Medisinsk Museum åpnet Hot-spot-utstillingen *Cyberstorken* 19. september
- ✳ Konserveringsverkstedet ble utvidet for å legge til rette for bedre gjenstandsforvaltning
- ✳ Medisinhistorisk museumsnettverk arrangerte seminar på *Ullevål Universitetssykehus* i Oslo 6. og 7. september
- ✳ Vitensenteret deltok med installasjoner på NITOs Norges-turné – Ingeniørene kommer (Narvik, Trondheim, Kongsberg, Stavanger, Bergen, Fornebu) i september/oktober
- ✳ Vitensenteret bidro med installasjoner og veiledning i Nysgjerrigperteltet på Forskningstorget på Universitets-plassen 21. og 22. september
- ✳ *Tidsspiralen* i oljeutstillingen ble oppgradert

OKTOBER

- ✿ Høstferien hadde et stort aktivitetsprogram med roboter som tema i uke 40
- ✿ ABM-U arrangerte Hot spot-seminar på museet 18. oktober
- ✿ Det ble avholdt forskerkurs på Devotek Lab, Kongsberg, i samarbeid med Forskerfabrikken i uke 40
- ✿ Vitensenteret bidro med installasjoner for Skoleetaten i Oslo på Utdanningsmessen i Oslo Spektrum 30. oktober til 1. november

NOVEMBER

- ✿ *Familiesøndag* ble arrangert i samarbeid med museets venneforening, NITO og Tekna 25. november
- ✿ I tilknytning til *Cyberstorken*, inviterte Nasjonalt Medisinsk Museum og Bioteknologinemda til åpent debattmøte om assistert reproduktiv teknologi (ART) 1. november på museet
- ✿ Vitensenteret inngikk avtale om finansielt samarbeid med E-CO Energi 8. november
- ✿ Vitensenteret gav dommerbistand på *First Lego League*, Oslofinale 10. november
- ✿ Vitensenteret deltok med installasjon og veiledning på *Astrofestivalen*, UiO 18. november
- ✿ Vitensenteret ferdigstilte nytt gulv og inndeling i fem soner

DESEMBER

- ✿ Statsminister Jens Stoltenberg og fredsprisvinner Rajendra Pachauri åpnet museets utstilling *Klima X* 11. desember
- ✿ Museets nye logo og visuelle profil ble ferdigstilt
- ✿ Kaféen fikk nytt interiør i tråd med den nye visuelle profilen
- ✿ *Birkeland-Eyde* ovnen ble satt opp utenfor museet 10. desember
- ✿ *Lille Klaus* ble oppgradert
- ✿ Parkeringsplassen ble oppgradert med nye skilt og asfalt
- ✿ Museet fikk nytt hovedskilt over inngangspartiet
- ✿ Miniutstillingen *Se klima!* i regi av Miljøverndepartementet ble åpnet 11. desember
- ✿ Miniutstillingen *Klimahåp for fremtiden* ble åpnet 11. desember. Mer enn 2500 tekster om klimahåp fra skolebarn ble lagt i en tidskapsel som skal åpnes om ti år

“DET SAMLEDE BESØKSTALLET
FOR 2007 ER DET
HØYESTE NOENSINNE:
189 721 PERSONER.”

STYRETS BERETNING 2007

Norsk Teknisk Museum

Norsk Teknisk Museum er et samtids- og historisk museum for teknologi, naturvitenskap, industri og medisin som ligger på Kjelsås i Oslo.

Nasjonalt medisinsk museum og Vitensenteret er integrert i museet. Museet skal anskueliggjøre og spre kunnskap om vekselvirkningen mellom teknologisk, kulturell, medisinsk, vitenskapelig og sosial utvikling. Det søkes god balanse mellom bevaringsrettede og formidlingsmessige funksjoner. Museet tar mål av seg til å være en arena for kritisk refleksjon og skapende innsikt. Museets visjon er å være Norges mest synlige, dristige og dialogorienterte museum. Stiftelsens styre består av medlemmer oppnevnt av Kultur- og kirkedepartementet og av medlemmer valgt av museets venneforening og av museets ansatte.

Publikumsrekord

I 2007 økte besøket på Teknisk museum med 43 032 personer fra året før, det vil si 29,3 prosent. Det samlede besøkstallet for 2007 er det høyeste noensinne: 189 721 personer. I perioden mai-august hadde museet den mest markante økningen. Sommerbesøket økte fra 52 324 i 2006 til 80 270 i 2007, en økning på 53,41 prosent. Sommeren var preget av dårlig vær, men været forklarer ikke hele denne voldsomme økningen. Sammenlikner vi Teknisk museum med andre store museer i Oslo, ser vi at Teknisk museum har hatt 19,5 prosent høyere økning enn nummer to på listen og 32,17 prosent høyere økning enn nummer tre. Besøkstallene kommer frem ved at de besøkende registreres i museets kassasystem. Museet driver med systematisk PR og markedskommunikasjon.

Et viktig museum for barn og unge

Norsk Teknisk Museum er i særstilling blant museene i Norge når det gjelder besøk av barn og unge. I alt besøkte 111 275 under 18 år museet i 2007, noe som tilsvarer litt under 60 prosent av det totale besøket. Skoleelever utgjør noe over halvparten av andelen barn og unge. Antallet skoleelever og ledsagere økte med 6 115 personer fra 2006, til 56 115 i 2007. Dette er det høyeste antall elever museet har hatt noen gang.

Utstillingene i 2007

Museet var involvert i tretten større og mindre utstillingsprosjekter i løpet av året, i tillegg til oppgraderingene av Vitensenteret og Medisinsk museums to faste utstillinger. Museets hovedsatsing i 2007 var den interaktive klimautstillingen *Klima X*, som lar de besøkende føle klimaendringene på kroppen.

De øvrige utstillingsprosjektene var *Norsk-tyske forbindelser, Norden sett gjennom mobilkamera, Leke, Bagdad og uendeligheten, TECHNE, Norske spilleautomater, Cyberstorken, Se klima! og Klimahåp for fremtiden*. I tillegg har museet bidratt til tre utstillinger som er vist på andre arenaer: *Dream Factories – Industry and Modernism in the Nordic and Baltic countries 1945-1990, Etterklang - Vitenskap, musikk og massemedia i elektroakustikkens tidsalder og Bare moro med dårlig vær. Helly-Hansen gjennom 130 år*. Utstillingene blir nærmere omtalt i seksjonen for utfyllende kommentarer.

Samlingene

Museet arbeider for å gjøre samlingene mer tilgjengelige. En viktig del av dette består i å registrere og magasinere gjenstandene. Dette arbeidet gjør Norsk Teknisk Museum og andre aktører i stand til å drive forskning og formidling knyttet til samlingene.

Målsettingen for dette arbeidet ble nådd i 2007. Museet hadde totalt 38 514 registrerte gjenstander i Primusbasen ved utgangen av året i tillegg til et betydelig antall gjenstander, foto, litteratur og arkivmateriale som ikke er registrert. Ved siden av industriarkiver og en omfattende fotosamling, har biblioteket ved museet den største samlingen av teknologihistorisk litteratur i Norge. For å kunne ta hånd om flere gjenstander og skaffe rom for nye utstillinger på Kjelsås, er det sterkt behov for å utvide museets magasin kapasitet. Museet har i 2007 søkt Kulturdepartementet om midler til et forprosjekt for å kunne planlegge og prosjektere et fellesmagasin i samarbeid med Akershus Fylkesmuseum, Oslo Museum og Kistefos-museet.

“ANTALLET SKOLEELEVER OG LEDSAGERE ØKTE MED 6 115 PERSONER FRA 2006, TIL 56 115 I 2007. DETTE ER DET HØYESTE ANTALL ELEVER MUSEET HAR HATT NOEN GANG.”

Nasjonalt medisinsk museum

Helsedepartementet ga i 2002 Norsk Teknisk Museum ansvaret for å drive og utvikle Nasjonalt medisinsk museum. Museet har to faste utstillinger.

Sunn sjel i et sunt legeme ble åpnet i 2003. Utstillingen presenterer norsk helse- og medisinhistorie i de siste 150 år. I 2007 ble det gjort en rekke endringer i utstillingen for å gjøre den mer tilgjengelig.

God bedring! – Mennesker, teknologi og viten på sykehus ble åpnet i 2006. Utstillingen fokuserer på mennesker og praksiser ved norske sykehus, først og fremst i det 20. århundre. Museet har i 2007 produsert utstillingskatalogen *God bedring!* der de sentrale temaene, installasjonene og 80 av utstillingens gjenstander blir presentert. Til *God bedring!* ble det i 2007 utviklet tre nye undervisningsopplegg rettet mot grunn- og videregående skole. Antall omvisninger innenfor temaene helse og medisin økte med over 60 prosent fra 2006 til 2007.

Medisinsk Museum satte i 2007 opp den kontroversielle Hot spot-utstillingen *Cyberstorken*. Utstillingen handlet om assistert reproduktiv teknologi. Den vakte stor oppsikt både i media og fagmiljøer.

ABM-U har pekt ut Medisinsk museum som koordinator for Medisinhistorisk museumsnettverk. Museet har i løpet av året arrangert to nettverkssamlinger. Sammen med flere andre deltagere i nettverket har museet også deltatt i et dokumentasjons- og utstillingsprosjekt om psykisk utviklingshemmedes historie.

Helse- og omsorgsdepartementet ga i 2007 et tilskudd på 4,75 millioner kroner til driften av Medisinsk museum.

Vitensenteret

Vitensentrene i Norge er en del av den nasjonale satsingen for å rekruttere skoleelever til realfag. Vitensenteret ved Norsk Teknisk Museum er ett av Norges seks regionale vitensentre. Museet tar mål av seg til å bidra til Kunnskapsløftet ved å gi de besøkende muligheten til å utforske naturvitenskapelige og teknologiske prinsipper gjennom interaktive installasjoner.

I 2007 ble Vitensenteret rendyrket i de seks sonene matematikk, ren energi, fysiske fenomener, kroppen, det ytre verdensbildet og et småbarnområde. Senteret ble også oppgradert med nytt gulv og skiller mellom sonene.

Museet tilbød i 2007 fem undervisningsopplegg med utgangspunkt i Vitensenteret. *Kampen om Herkules* og *Fantastiske bølger* var nye av året. Som en gjentakelse av suksessen fra 2006, ble temporær-utstillingen *Bagdad og uendeligheten* leid inn fra Navet i Borås.

Vitensenterutvalget, oppnevnt av Norges forskningsråd på vegne av Kunnskapsdepartementet, bevilget Vitensenteret 3,2 millioner kroner for 2007. I tillegg fikk senteret 1,2 millioner kr fra Den Kulturelle Skolesekken for utvikling av vitensentertilbudet.

Skoletilbud

Norsk Teknisk Museum legger særlig vekt på formidling til barn og unge, og skoletilbudet er en vesentlig del av museumsvirksomheten. Skoletilbudet tar utgangspunkt i gjeldende læreplaner og gir elevene innblikk i sentrale deler av pensum i ulike fag. Undervisningstilbudet rettet mot grunnskole og videregående skole er utviklet og ytterligere målrettet gjennom året. Våren 2007 ble det lansert tre nye undervisningsopplegg om medisin, kropp og helse. Aktivitetsbasert undervisning har økt. Museet tilbød 26 ulike undervisningsopplegg ved utgangen av 2007.

En viktig del av tilbudet faller inn under Den kulturelle skolesekken (DKS), en nasjonal satsing som skal bidra til at elever i grunnskolen får møte kunst og kultur av alle slag. Museet tilbød i 2007 tre pedagogiske opplegg under DKS-paraplyen: *Jeg fant, jeg fant!* for 6. trinn og *Blikk på kultur* (medisin og industrialisering) for 8. trinn. I samarbeid med bydelen har museet også hatt en abonnementsordning for samtlige skoler i bydel Nordre Aker (1.-10. trinn). Tilbudet har bestått i gratis inngang på museet, samt omvisninger om utvalgte tema.

Forskning og utvikling

Norsk Teknisk Museum driver forskning og utvikling innenfor sine områder, samt på det formidlings- og museumspedagogiske området. I sammenheng med dokumentasjon av gjenstander, foregår det også forskning som dokumenteres i PRIMUS-databasen.

Norsk Teknisk Museum har som mål at den systematiske kompetanseoppbyggingen gjenspeiler seg i vitenskapelige artikler. I 2007 publiserte museets konservatorer åtte artikler i forskjellige publikasjoner i tillegg til utstillingskatalogen for *God bedring!* I tillegg har museets konservatorer holdt innlegg ved en rekke konferanser, nasjonalt og internasjonalt.

Nasjonale museumsnettverk

Norsk Teknisk Museum legger vekt på nettverksarbeid for å oppnå god ressursutnyttelse, faglig utvikling og nasjonal samordning. Museet har ansvar for Nettverk for teknologi- og industrihistorie og koordinering og utvikling av Medisinhistorisk museumsnettverk. I tillegg deltar museet i Nettverk for vitensentre, Nettverk for musikk og musikkinstrumenter og Nettverk for arbeiderkultur.

Mangfoldsåret 2008

En arbeidsgruppe ved museet utredet mangfoldssatsingen høsten 2007, og det ble initiert en rekke prosjekter for 2008. Arbeidet med mangfoldsåret faller sammen med museets strategi, blant annet målsetningen om å trekke nye grupper til museet og å utvikle museet som en arena for ulike aktører i samfunnet. Planarbeidet for en temporær utstilling for å belyse problemstillinger reist gjennom mangfoldsåret, ble også innledet. Målet er å åpne opp for nye brukere og også å flytte museets aktiviteter ut til grupper og miljøer der museet ikke er så sterk representert i dag.

Organisasjon, bygg og helse, miljø og sikkerhet

Hans Weinberger er museumsdirektør. Museet sysselsatte i alt 64 personer og det ble utført 46 årsverk ved utgangen av 2007. Museet økte innsatsen med fire årsverk fra året før fordelt på funksjonene teknisk konservering, vedlikehold, vakt og veiledning til *Klima X* og kommunikasjon. Det legges vekt på likestilling i museet, og det var lik lønn for likt arbeid. 40 av de ansatte var kvinner og 24 menn. Sykefraværet var 2,57 prosent.

Planen for sikring, reparasjoner og vedlikehold er gjennomført i tråd med plan og budsjett. Museet driver ikke virksomhet som forurenser det ytre miljø utover det som er tillatt gjennom lover og forskrifter. Status ved utgangen av 2007 var på et tilfredsstillende nivå. De senere år har sikring og bygningsmessig vedlikehold tatt en stor andel av museets totale budsjett. Det er utarbeidet plan og budsjett for videre vedlikehold for perioden frem til 2010.

Økonomi

Museet har god styring, økonomisk kontroll og likviditet. Kultur- og kirkedepartementet står for grunnfinansieringen av driften. Gjennom satsingen på Nasjonalt medisinsk museum, bidrar også Helse- og omsorgsdepartementet. I tillegg finansieres driften ved inngangspenger, utleie og salg. Nye utstillinger finansieres i hovedsak gjennom bidrag fra eksterne sponsorer. Samlede driftsinntekter var i 2007 kr 52 358 846. Driftsresultatet var kr - 267 820. Overskudd etter finanskostnader var kr 3 811 som tilføres egenkapitalen. Regnskapet viser en økning i personalkostnadene på kr 1 587 609. Dette skyldes både økning i bemanningen, økte lønnskostnader ved nyansettelser og effekten av lønnsoppgjøret. Regnskapet bygger på prinsippet om fortsatt drift, da grunnlaget for dette er til stede. Det gir etter styrets mening, sammen med styrets beretning, en rettvise oversikt over utvikling og resultatet av museets virksomhet og økonomiske stilling.

Styrets sammensetning i 2007

Oppnevnt av Kultur- og kirkedepartementet:	Valgt av foreningen Norsk Teknisk Museums venner:	Valgt av de ansatte ved Norsk Teknisk Museum:
Olav Soleng (styreleder)	Trond Markussen	Olav Hamran
Håkon With Andersen	Oddvin Arne Breiteig (personlig varamedlem)	Marie Skoie (personlig varamedlem)
Mona K. Lilleheim	Ragnar Skjærstad	Tonje Orum
Bjørn Roar Vassnes	Hjalmar Aass (personlig varamedlem)	Tone Rasch (personlig varamedlem)
Björg K. Sandal		
Arne T. S. Bjerke (varamedlem)		
Ragnhild B. Raugland (varamedlem)		

2007

KLIMA X VISER HVORDAN TEKNOLOGUTVIKLINGEN BÆRER I SEG BÅDE ÅRSAKENE TIL KLIMAUTFORDRINGENE, SAMTIDIG SOM DEN KAN BIDRA TIL LØSNINGENE

UTDYPENDE KOMMENTARER FOR 2007

Utstillingene i 2007

Museet har vært involvert i tretten større og mindre utstillingsprosjekter i løpet av året. Her er de presentert i omvendt kronologi.

Klima X

11. desember 2007 forestod fredsprisvinner Rajendra K. Pachauri og statsminister Jens Stoltenberg åpningen av museets spektakulære klimautstilling *Klima X*. Da hadde museet arbeidet intenst med utviklingen i overkant av ett år. Utstillingen lar de besøkende føle klimaendringene på kroppen. Konseptet er det eneste i sitt slag: Gulvet er dekket av vann. Kolossale iskuber smelter.

Utstillingen presenterer på den ene siden fakta om vårt klima, forskningen bak denne kunnskapen og ikke minst hvordan våre valg av politiske løsninger, teknologi og forbrukeratferd kan motvirke denne negative effekten. På den andre siden møter de besøkende enkeltmennesker fra blant annet Kina, Grønland, USA og Nepal som er rammet av klimaendringene. Man kan "reise" med fjernstyrte båter for å besøke klimavitnene.

Museet tar i bruk sin unike arena til å bidra til kunnskap om klima med et konsept som utfordrer, provoserer og engasjerer. *Klima X* viser hvordan teknologutviklingen bærer i seg både årsakene til klimautfordringene, samtidig som den kan bidra til løsningene. Målet er å påvirke til klimavennlig handling på alle nivåer. Konservator Dag Andreassen var prosjektleder for utstillingen og Peter Ullstad var leid inn som utstillingsarkitekt. Utstillingen skal stå i to år.

Det ventes over 350 000 besøkende i utstillingsperioden, blant dem et stort antall barn og unge. Elever fra grunn- og videregående skole tilbys undervisningsopplegg i utstillingen. Utstillingslokalet er 400 kvm, sentralt plassert ved museets hovedinngang.

Klima X er laget i samarbeid med Det Internasjonale Polaråret (CICERO, MET, NILU, UNIS), andre forskningsinstitusjoner (SSB, SINTEF, NTNU, IFE, UIO), miljøvernorganisasjonene (Bellona, Zero) industrien (OLF) Kunnskapsparken FAROS og NTNU.

Museet samarbeider finansielt med Fritt Ord, Det Internasjonale Polaråret, Siemens, Det norske Veritas, Ruter, Viking, Tandberg, ELKEM, Klimaløftet/Miljøverndepartementet, Telemuseet, NITO, TEKNA, NSB, Presisjonsteknikk as, Scanpix og Pipelife.

Klimahåp for fremtiden

I forbindelse med åpningen av *Klima X*, ble det satt opp en miniaturløsning om klima laget av skolebarn, i regi av kommunikasjonsavdelingen. I forkant av åpningen engasjerte museet skolebarn til å delta i aksjonen *Klimahåp for fremtiden*. Det kom inn over 2500 tekster, sanger og dikt i tillegg til mange flere snøkrystaller. Tekstene ble lagt i en tidskapsel som skal åpnes om ti år. En stor vegg ble dekket av dikt, sanger og tegninger. Snøkrystallene ble hengt opp som en del av miniaturløsningen og dannet en ramme rundt åpningen av *Klima X*. Fire av barna som deltok i aksjonen møtte Pachauri og Stoltenberg under åpningen.

Se klima!

Statssekretær Heidi Sørensen, Miljøverndepartementet og Stiftelsen *Se* åpnet mini-fotoutstillingen *Se Klima!* på museet tirsdag 11. desember. Bakgrunnen for utstillingen var Miljøverndepartementets klimakampanje *Klimaløftet* sin nasjonale fotokonkurranse med klima som tema. Konkurransen var åpen for alle.

Cyberstorken

Cyberstorken var en hot spot-utstilling i regi av Nasjonalt medisinsk museum som satte fokus på assistert reproduktiv teknologi (ART) innenfor et globalt internettmarked. Temaene var reproduksjonsteknologier og -muligheter, nasjonal lovgivning og grenseløse tilbud på internett. Utstillingen etablerte begrepet *Cyberstorken*, et begrep som siden har levd sitt eget liv og blitt brukt i mange ulike sammenhenger i offentligheten. *Cyberstorken* ble vist på museet i perioden 19. september til 4. november.

Utstillingen kastet lys over noen av mulighetene for mennesker som ikke har adgang til assistert befruktning i Norge, eller som ønsker andre tjenester enn dem som gis i Norge. Den tematiserte også dilemmaene: Når drømmebarnet kun er et "museklikk unna", reises en rekke uavklarte problemstillinger i forhold til tilbud, teknologi, natur, livssyn og nasjonal lovgivning. Utstillingen fokuserte på det verdensomspennende tilbudet på internett, på foreliggende teknologiske muligheter og på grenseoverskridelser som finner sted i forhold til natur, lovgivning og livssyn.

Under arbeidet med utstillingen hadde museet kontakt med en rekke mennesker innenfor academia og det man kunne kalle "fertiliseringsbransjen" i tillegg til ulike interesseorganisasjoner. I samarbeid med Bioteknologinemnda ble det arrangert et åpent møte om "Reproduksjonsturisme" på museet. Møtet hadde elleve foredragsholdere fra inn- og utland og samlet over 100 deltakere.

Utstillingen og debattmøtet vakte stor oppmerksomhet og fikk mer enn 120 oppslag i media, deriblant TV og radio. Blant annet TV2 "Nyhetskanalen" og "God Morgen Norge", Aftenposten side 2 og 3, samt førsteside (31.okt), og Dagbladet forside ("18 måter å få barn på"), pluss stort oppslag (18.nov).

Norske spilleautomater

1. juli – dagen da spilleautomater ble forbudt i Norge – åpnet museet sin utstilling *Til inntekt for folkehelsen. Norske spilleautomater* i regi av utstillingsavdelingen og dokumentasjonsavdelingen. Utstillingen viste et utvalg spilleautomater donert av Røde Kors til museet i anledning innføring av det statlige spilleautomatmonopolet 1. juli 2007. De besøkende kunne se et utvalg spilleautomater fra automatenes barndom frem til alle spilleautomater i privat eie ble destruert. Utstillingen stod i sin helhet på museet til 25. november.

Knipsekassene til Røde Kors ble kjent i hele landet fra 1937. De ble definert som ferdighetsspill og kunne derfor tillates tross forbudet mot pengespill. Automatene ble sett på som uskyldig moro som gav viktige inntekter til humanitære organisasjoner. Innsatsen var først femører, tiører og etter hvert 25 og 50-øres mynter. Etter 1970 ble de første kroneautomatene introdusert. På begynnelsen av 1990-tallet ble automatene elektroniske og tillot høyere innsatser, gevinster og hastigheter.

De ble definert som lotteri og påvirket en revisjon av Lotteriloven i 1995. Minst en tredel av overskuddet skulle gå til samfunnsnyttige eller humanitære formål. Det kom til flere kommersielle aktører som drev automater på vegne av mindre organisasjoner. Antallet automater eksploderte mot år 2000, og nærmet seg det tredobbelte av 1990. Omsetningen, som ti år tidligere hadde vært på 600 millioner kroner, økte til ni milliarder i 2001. Organisasjonene fikk økte inntekter, og kunne utvide den samfunnsnyttige virksomheten. Utviklingen hadde imidlertid en skyggeside. Stadig flere stod frem som spilleavhengige. Nye forskrifter fulgte opp med forbud mot de mest aggressive gevinstautomatene. Det ble innført 18-årsgrense for spill. Lotteritilsynet ble opprettet i 2001, og satte i verk en omfattende kartlegging og kontroll. I mars 2003 foreslo regjeringen et statlig spilleautomatmonopol med enerett for Norsk Tipping. Organisasjonenes tap kompenseres med overføringer fra Norsk Tipping tilsvarende inntektsnivået i 2001. Norges Røde Kors støttet forslaget. De kommersielle aktørene brakte saken inn for norsk rett og EFTA-domstolen. Halvannet år forsinket ble monopolet innført 1. juli.

TECHNE

Utstillingen *TECHNE – Teknologi og det moderne Norge 1905-2005* åpnet 27. mars. Temaene *Reisen, En kur for alt, Familien, Fabrikken, Industrinatur og Frykt og kontroll* formidlet fra hvert sitt ståsted hvordan de har preget nordmenns hverdag og bidratt til endringer i tankegang, bilder, begreper, kunst, kultur og infrastruktur de siste hundre år. Utstillingen viste hvordan teknologi har påvirket det moderne Norge mentalt, sosialt, økonomisk og politisk. Utstillingen ble vist i museets foajé og mesanin. Utstillingen er produsert av Kunnskapsparken Faros, NTNU og Hundreårsmarkeringen Norge 2005. Den ble tidligere vist ved Vitenskapsmuseet og Teknologimessen Technoport i Trondheim. I tillegg har Norsk Oljemuseum og Nasjonalbiblioteket vist deler av den. *TECHNE* stod i sin helhet på Norsk Teknisk Museum frem til 19. august.

Bagdad og uendeligheten

Suksessen med matematikkutstillingen *Bagdad og uendeligheten* ble i regi av Vitensenteret gjentatt fra året før. Utstillingen ble vist i perioden 6. mars til 3. juni, med like stort besøk fra skolene som i 2006. Utstillingen ble godt mottatt av folk i alle aldre. De løste gåter, koder, praktiske oppgaver og spilte spill i et Østen-inspirert miljø med basartelt, puter og persiske tepper. De brukte – kanskje uten å tenke over det – matematikk for å løse oppgavene. Medarbeiderne i utstillingen iscenesatte matematikeren Al-Kwarizmi fra Bagdad, samt de norske matematikerne Nils Henrik Abel og Elisabeth Stephansen, og veiledet i lek og læring. Utstillingen ble leid fra det svenske vitensenteret NAVET i Borås. Den ble vist på museet som et samarbeidsprosjekt med Utdanningsetaten i Oslo kommune, Den kulturelle skolesekken og Abelfondet.

Norden sett gjennom mobilkamera

Utstillingen *Norden sett gjennom mobilkamera* åpnet 8. januar. Utstillingen ble utviklet etter et unikt fotoprojekt som viste øyeblikksbilder fra Nordens hovedsteder tatt av fire nordiske fotografer – med mobilkameratelefon. Utstillingen var finansiert av Sony Ericsson som en forsmak på hvordan mobilkameraet bidrar til å endre utviklingen av fotografiet. Utstillingsavdelingen og kommunikasjonsavdelingen var engasjert fra museets side. Utstillingen kunne oppleves til 18. mars.

Leke

Som optakt til vinterferien, som hadde mekaniske leker som tema, åpnet museet 16. februar en liten utstilling med leketøy fra museets samlinger i regi av skoleavdelingen og utstillingsavdelingen. Viktige gjenstander i utstillingen var gammelt og nytt leketøy, en lekestue og Kong Olavs lekebil. Tilbakemeldinger og observasjoner fra utstillingen var positive og temaet var innbydende både for barn og voksne.

Ikke bare laks og pølser - Norsk-tyske forbindelser gjennom hundre år

Museets hovedsatsing i 2005 var utvikling av vandretstillingen *Ikke bare laks og pølser*. Utstillingen ble åpnet på museet 25. oktober 2005 og ble vist frem til 19. februar. Museet utviklet pedagogisk materiell for vandringsperioden. Etter 19. februar har utstillingen blitt vist ved Bryggens Museum i Bergen og Vitenskapsmuseet i Trondheim og på Museum für Kommunikation i Tyskland. Utstillingen har i 2007 blitt vist ved Museum für Kommunikation i Berlin i perioden 10.11.2006 – 28.1.2007 og ved Stadtgeschichtliches Museum i Leipzig i perioden 27.2 – 22.4.2007. Ca. 90 000 besøkende har sett utstillingen så langt. I mars fikk museet en henvendelse fra ambassaden i Berlin med forespørsel om ytterligere to visningssteder i Tyskland.

Utstillingen ble vist ved Red Dot Design Museum i Essen i perioden 16.10 – 4.11.2007 i forbindelse med kongelig statsbesøk til Tyskland. I den forbindelse fikk Dronning Sonja omvisning i utstillingen.

I 2007 var kun museets egne ansatte involvert i utstillingsarbeidet. Dette arbeidet har omfattet klargjøring av utstillingen, organisering av nye utlånskontrakter, nye forsikringsavtaler, organisering av transport og tollpapirer samt organisering og fremdrift av prosjektet. I tillegg stod museet for klargjøring, montering og demontering av utstillingen i henholdsvis Berlin, Leipzig og Essen. Utstillingen vises også ved Kunsthalle i Rostock i perioden 21.2. - 18.5.2008.

Bidrag til andre utstillinger:

Anne Marit Karlsen har vært involvert i vandretstillingen *"Dream Factories – Industry and Modernism in the Nordic and Baltic countries 1945-1990"*. Utstillingen er et samarbeid mellom Norsk Teknisk Museum, Arbejdermuseet i København, Tekniska Museet i Stockholm, Arbetets Museum i Norrköping, Estlands Nasjonalmuseum i Tartu, Museumssenteret Vapriikki i Tampere og Helsinki Bymuseum i Finland, Rigas Museum for Historie og Navigasjon i Latvia og Litauens Energimuseum i Vilnius. Det er mottatt økonomisk støtte til utstillingsarbeidet blant annet fra EUs kulturprogram og Nordisk Råds kulturfond. Utstillingen åpnet ved Arbejdermuseet i København 11. oktober 2007 og skal vises ved Norsk Teknisk Museum fra mai til august 2010.

Frode Weium har vært involvert i utstillingen Etterklang - Vitenskap, musikk og massemedia i elektroakustikkens tidsalder. Den ble laget av Faros ved NTNU og sto på Vitenskapsmuseet i Trondheim fra mars til juli 2007. Norsk Teknisk Museum bidro til utstillingen med utlån av en tidlig elektromagnetisk båndopptaker og to unike elektroniske musikkinstrumenter fra 1930-tallet: theremin og trautionium.

Tone Rasch har vært involvert i *Bare moro med dårlig vær. Helly-Hansen gjennom 130 år*, Østfoldmuseet avd. Moss By- og industrimuseum, åpning 21.05.07. Museet bidro faglig omkring plast- og regntøyproduksjon og skriving og kvalitetssikring av tekster. Utstillingen ble laget i samarbeid med Helly-Hansen.

Artefacts

Teknisk museum arrangerte den internasjonale konferansen Artefacts XII. Mer enn 50 deltakere fra en rekke museer og store deler av verden var samlet på museet 16.-18. september. Artefacts-konferansene retter seg spesielt mot personer som er engasjert i forskning ved tekniske, naturvitenskapelige og medisinske museer. Gjenstander – artefacts – står på ulike måter i fokus. Deltakerne møtes hvert år et nytt sted i verden, slik de har gjort det de siste 12 årene. De kommer fra museer som Science Museum i London, Deutsches Museum i München og Smithsonian Institution i Washington.

Hovedtemaet for årets konferanse var "Exploration". I alt ble det holdt 21 innlegg med et tematisk spenn fra utforskning av naturen til studier av samlinger og utstillinger. Museets medisinutstilling *God bedring!* fikk god kritikk i anmeldelsen Thomas Söderqvist fra Medicinsk Museion fremførte under konferansen.

Katalogisering, bevaring og utvikling av samlingene

Norsk Teknisk Museum hadde totalt 38 514 registrerte gjenstander i Primusbasen ved utgangen av året. I løpet av 2007 ble 914 gjenstander registrert. Av disse var 136 gjenstander nyinnsamlet materiale. 270 gjenstander er fotografert i 2007. Bildene er bearbeidet, koblet til Primusbasen og lagret digitalt.

Biblioteket har 110 598 registrerte bøker og tidsskrifter. Det ble registrert 798 nye bøker og tidsskrifter i BIBSYS i 2007 hvorav 152 var primær-katalogiseringer, det vil si titler som ikke tidligere er registrert i BIBSYS. Biblioteket lånte i 2007 ut flere bøker til andre bibliotek enn i 2006, mens innlånet gikk noe ned. Museet lånte ut omtrent dobbelt så mange bøker i forhold til innlånet.

Fotoarkivet

Fotoarkivet har i 2007 fortsatt prosessen med innflytting i det nye negativmagasinet som ble tatt i bruk høsten 2006. Norsk Teknisk Museum har anslagsvis 300 000 fotografier. Av disse er omkring 116 000 registrert i manuelle systemer. Målsettingen er at alle fotografier skal registreres digitalt i Primus-databasen. Det er ved utløpet av 2007 registrert 46 965 fotografier i Primus-databasen. Dette er hovedsaklig allerede innkomne bilder, men det er også tatt inn historiske bilder fra blant annet Kirstes boktrykkeri, Dovre fabrikk og boligprosjektet ved den tidligere Lissefabrikken. Det er utarbeidet en statusrapport over fotosamlingen.

Norsk Teknisk Museum mottok i 1935 en samling på rundt 40 000 fotografier og fotografisk utstyr etter fotograf Severin Worm-Petersen. Fotografiet ble tatt i bruk til vitenskapelige formål omkring år 1900. Worm-Petersen var en fotograf som i særlig grad rettet seg mot dette markedet. Han hadde oppdrag for en rekke av sin tids mest profilerte forskere og vitenskapsmenn som Fridtjof Nansen, Roald Amundsen, Sam Eyde, Carl Størmer og Kristian Birkeland. Norges Kulturråd bevilget til sammen kr 250 000 over en treårsperiode fra 2004 til 2006 for å registrere og digitalisere samlingen. Ved utløpet av 2007 var det registrert 29 929 fotografier. Av disse ble 1 268 registrert i 2007.

En stor del av fotoarkivets virksomhet er distribusjon av bilder til forskere, forlag, presse og utstillingsprosjekter. Det er distribuert bilder i 2007 til en verdi av kr 48 350. I tillegg leverer bildearkivet bilder til interne prosjekter og prosjekter der museets medarbeidere deltar.

I 2007 ble forskersalen ved museets bibliotek tatt i bruk av fotoarkivet. Rommet er både et publikumsmottak med PC for digitale søk og et arbeidsrom for skanning av bilder og pakking og sortering av bilder.

Museets fotograf har gjennom året dokumentert utstillinger, gjenstander, bygget og hendelser i museet i tillegg til eksterne oppgaver som skanning og bearbeiding av bilder for fotoarkivets kunder.

Konservering

Konserveringsverkstedet er i 2007 utvidet fra 36 til 72 kvm ved at tilstøtende rom er lagt til rette for bedre gjenstandsforvaltning. Rommet er innredet for registrering av gjenstander, utskrift av strekkoder, fotodokumentasjon med tilhørende redigeringsmuligheter, fysisk merking av gjenstander, pakking og klargjøring av gjenstander for magasin samt oppbevaring av emballasje for gjenstander. Ved siden av ny kontorarbeidsplass, arbeidsbord og hyller, ble det i løpet av 2007 investert i to nye strekkodeskrivere, ny PC, nytt fotoutstyr samt blitz-utstyr, mikroskop, kjøleskap og varmeskap. Det ble også investert i nytt klimaovervåkningsutstyr til bruk i museets utstillinger og magasin.

Nasjonalt medisinsk museum

Hot spot-utstillingen *Cyberstorken* var Medisinsk museums utstillingssatsing i 2007. Se omtale i kapittelet *utstillinger*.

Utstillingen *God bedring! – Mennesker, teknologi og viten på sykehus* ble åpnet på tampen av 2006. I 2007 ble katalogen for utstillingen lansert. Den er på 88 sider, og presenterer temaene og de sentrale installasjonene i utstillingen.

Til utstillingen *God bedring!* er det i 2007 utviklet tre nye undervisningsopplegg rettet mot grunn- og videregående skole. Det tilbys til sammen seks pedagogiske opplegg innenfor temaene helse og medisin. Antall omvisninger innenfor disse temaene økte med over 60 prosent fra 2006 til 2007.

Medisinsk museum er koordinator for Medisinhistorisk museumsnettverk. Det ble arrangert to nettverkssamlinger i 2007. Sammen med flere andre deltagere i nettverket har museet også deltatt i et dokumentasjons- og utstillingsprosjekt om psykisk utviklingshemmedes historie.

Medisinsk museum deltar i både Brudd-prosjektet og Hot spot-prosjektet i regi av ABM-U. Museets medarbeidere har deltatt på flere samlinger innenfor disse prosjektene i løpet av året. 18. oktober var museet vertskap for et seminar i regi av Hot spot-prosjektet.

Vitensenteret

Vitensenteret er et populærvitenskapelig opplevelses- og læringssenter for teknologi, naturvitenskap og matematikk. Senteret skal være en arena der de besøkende kan erfare, lære eller fornye sin kunnskap på egne premisser. Nysgjerrighet og kreativitet skal vekkes gjennom flere sanser og evner. Vitensentrene spiller en viktig rolle for å styrke interessen for naturvitenskap og teknologi og bidra til økt rekruttering til realfag innen skole og arbeidsliv.

Vitensenteret ved Norsk Teknisk Museum er et av seks regionale vitensentre i Norge. Visjonen er å være en spydspiss for lekende realfagslæring i Norge. Utstillingene skal være fremtidsrettet og senteret skal tilby en annen læreform enn skolen.

I 2007 ble Vitensenteret inndelt i sju ulike soner og gikk gjennom en generell oppgradering. Sonene skal etter hvert bindes sammen av en gjennomgripende historie.

I 2007 undertegnet Vitensenteret en avtale med E-CO energi som innebærer at E-CO bidrar med kr 1 060 000 til utviklingen av sonen *Ren energi*. Konseptet er utviklet i løpet av året.

Vitensenteret har som mål å gjennomføre en større temporær-utstilling hvert år. For annet år på rad ble utstillingen *Bagdad og uendeligheten* leid inn fra Navet i Borås.

Vitensenteret deltok aktivt i utviklingen og byggingen av utstillingen *Klima X* med hovedansvar for de interaktive elementene i utstillingen.

I 2007 ble det sammen med Nasjonalt medisinsk museum lagt planer for en felles utstilling om kroppen som skal åpne høsten 2008.

Det er ansatt en tekniker i halv stilling for vedlikehold og nyutvikling av installasjoner i Vitensenteret.

Skoletilbud

Teknisk museum tar sikte på å bringe historien og teknologien inn i undervisningen på en spennende og levende måte. Skolene kunne i 2007 velge mellom 26 ulike undervisningstilbud. Mer enn 20 utstillinger, eget vitensenter og dyktige omvisere gjør museumsbesøket til en opplevelse med lekende og aktiv læring. Skoletilbudet ble utviklet med utgangspunkt i skolenes behov i samarbeid med museets forskerstab. Undervisningstilbudet rettet mot grunnskole og videregående skole er omarbeidet og utvidet.

I 2007 besøkte 56 115 skoleelever museet. Det er 11 223 flere enn i 2006 og det største antall elever noen gang. Rundt 80 prosent av alle skoleelever fikk omvisning. Det ble totalt gitt 2 132 omvisninger i 2007. Dette er en økning på 33 prosent fra 2006 (1 584).

Det er tatt i bruk forskjellige virkemidler for å øke elevtallet. Museet utvidet kommunikasjonen med skolene i 2007. I september fikk elevene gratis inngang. Det har vært en betydelig økning i elever som har fått undervisningstilbud på kropp, medisin og helse grunnet flere nye undervisningsopplegg knyttet til utstillingen *God bedring!*. Skoletilbudet ligger også i sin helhet på museets nettsider for at det skal være enkelt å orientere seg og bestille omvisning.

Skoleavdelingen var sterkt involvert i utviklingen av museets nye utstilling *Klima X*. Det ble testet ut nye former for formidling til skoleelever, bl.a. med ideer hentet fra NRKs populære underholdningsprogram *Nytt på nytt*.

Skoleavdelingen bidro med produksjon av utstillingen *God bedring!*. 1. kvartal 2007 ble det laget flere nye undervisningsopplegg knyttet til utstillingen; *God bedring* for 1. og 2. trinn, *Fra innsiden* for 5. og 6. trinn, samt *Hvordan har vi det?* for videregående skole. Tilbudet til videregående skole bestod bl.a. av 6 ulike oppgavesett fordelt på ulike tema.

For flere år siden startet samarbeidet med Oljemuseet i Stavanger, Oljeindustriens Landsforening (OLF) og datafirmaet Mediafarm om

et interaktivt spill for ungdom. 25. april 2007 ble spillet *Kampen om Herkules* lansert. Det er tilpasset skolenes læreplaner, spesielt i samfunnsfag og geografi, men også i natur- og miljøfag, samfunnsøkonomi og media og kommunikasjon. Elevene blir utfordret på argumenter for og i mot å bygge ut et oljefelt. Åpningen ble forestått av Per Terje Vold, administrerende direktør i OLF.

“- UTSTILLINGEN LAR DEG FØLE KLIMAENDRINGENE PÅ KROPPEN, SA EN TYDELIG IMPONERT STOLTENBERG OG MENTE DETTE VAR EN VIKTIG UTSTILLING FOR ALLE SKOLEELEVER”

UTDANNING 23/07

Museet bidro med konkrete tips til hvordan flere tusen skoleelever skulle aktiviseres til åpningen av Polaråret på Rådhusplassen den 1. mars. Museet hadde en stand for å promotere *Klima X* i forbindelse med arrangementet.

Elevene bygget snømenn med demonstrasjonsplakater med tekster som «Gi oss vinteren tilbake!». I tillegg la elevene ned små isblokker i farger. H.K.H. Kronprins Haakon la ned den siste isblokken, kronen på verket. Dette arrangementet fikk stor internasjonal oppmerksomhet.

Skoleavdelingen lagde 6 eksperimenter om drivhuseffekten, om varm luft og om is som skoleklasser kunne jobbe med i forkant av åpningsarrangementet. Over 3000 elever fra Osloskolene fikk prøve seg på dem.

Skoleavdelingen samarbeidet med Vitensenteret og Publikumsavdelingen om et utvidet publikumstilbud i vinter- og høstferien. Temaet for vinterferien var leker. Avdelingen satte opp miniutstillingen *Leka*. Viktige elementer var gammelt og nytt leketøy, en lekestue, og Kong Olavs lekebil. Aktivitetsbord og en leketøysrebus var også en del av vinterferieprogrammet.

Museet søker å gjøre museets samlinger, særlig arkivmateriale, tilgjengelig som en pedagogisk nettressurs for skoleelever. I 2007 fikk museet kr 100 000 i tilskudd fra ABM-U til det internettbaserte formidlingsprosjektet *Maskinene kommer*. Temaet er den industrielle revolusjon. I 2007 ble det inngått samarbeid med et webutviklingsfirma. Arkivmaterieell ble digitalisert og det ble laget skisser til struktur. Nettstedet skal være ferdig våren 2008.

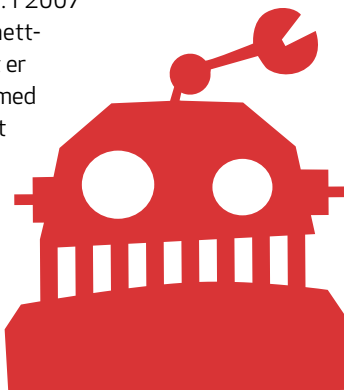
Den kulturelle skolesekken (DKS) i Oslo formidler sine tilbud gjennom bl.a. faste grunntilbud til alle elever på hvert årstrinn. Dette er et samarbeid om kulturprosjekter over tid mellom skoler og kunst- og kulturinstitusjoner. Tre av museets pedagogiske tilbud var med i DKS i 2007.

Alle byens elever på 6. trinn kunne oppleve *Jeg fant, jeg fant!*, et pedagogisk opplegg om olje og gass. Stikkord er: norrøn mytologi, europageografi, geologi, teknologi, plast, miljø og politikk. Opplegget består av forarbeid, omvisning, oppgaver på museet og etterarbeid.

Under tilbudet *Blikk på kultur* for våren 2007, fikk museet dekket inngangspenger til 65 grupper fra 8. trinn i Oslo. Elevene fikk omvisninger enten om medisin eller teknologi og design. Medisin har blitt tilbudt i flere år, mens teknologi og design var nytt i 2007. Samtlige grunnskoler i bydel Nordre Aker har hatt en abonnementsordning i 2007, i samarbeid med bydelen. Tilbudet har bestått i gratis inngang på museet og en omvisning om utvalgte tema.

Museet har opplevd økt forespørsel fra TV og radio de siste årene. I 2007 har skoleavdelingen vært involvert i: Pysjpopbaluba (Barne-TV NRK), Mánáid-TV (samisk Barne-TV, NRK) og Barnetimen for de minste (NRK radio).

DET BLE TOTALT GITT 2 132
OMVISNINGER I 2007.
DETTE ER EN ØKNING PÅ 33
PROSENT FRA 2006

Nasjonale museumsnettverk

Museet har ansvar for koordinering og utvikling av Nettverk for teknologi- og industrihistorie og Medisinhistorisk museumsnettverk. I tillegg deltar museet i Nettverk av vitensentre, Magasinnettverket, Nettverk for musikk og musikkinstrumenter og Nettverk for arbeiderkultur.

Hovedfokus i nettverket for teknologi- og industrihistorie er avindustrialisering i Norge mellom 1950-1990. I 2006 utviklet museet i samarbeid med konsulentfirmaet Bouvet internettportalen *industrimuseum.no*. I mars 2005 ble prosjektet tildelt kr 300 000 i støtte fra ABM-utvikling. Det ble i 2007 lagt ned mye arbeid i å videreutvikle nettportalen med utgangspunkt i prototypen fra 2006. Det ble også produsert innhold i form av artikler og bedriftsportretter, bildeserier osv. Deltakerne i museumsnettverket deltok også i et opplæringskurs i bruk av publiseringsgrensesnittet i *industrimuseum.no* med tanke på at alle deltakerne i nettverket skulle kunne produsere innhold.

Lanseringen av portalen og igangsetting av det mer systematiske og brede arbeidet med innholdsproduksjon måtte dessverre stadig utsettes i påvente av at tjenesteleverandørene og nettportalen *kulturnett.no* skulle sette opp en ny server for portalen. Denne prosessen tok svært lang tid til tross for stadig påtrykk fra museet. Status desember 2007 var at teknologien var på plass, og den endelige installeringen ble gitt høy prioritet. Det innholdsarbeidet som ble gjort i 2007 sikrer uansett at portalen ved lanseringen i 2008 vil ha en god innholdsbase å bygge videre på.

5. og 6. mars 2007 arrangerte museet et felles seminar for Nettverk for teknologi- og industrihistorie og Nettverk for Arbeiderkultur. Seminaret ble holdt ved Teknisk museum. Den ene dagen var forbeholdt arbeid i arbeiderkulturnettverket, mens den andre dagen ble benyttet til opplæring i bruk av nettportalen "industrimuseum.no". Første dag av konferansen ble avsluttet med bedriftsbesøk ved Christiania Spigerverk i Nydalen.

Ettersom flere museer deltar i begge nettverkene, var det bred enighet om et ønske om felles konferanser for de to nettverkene i fremtiden. Det var også enighet om at museene som deltar i nettverkene skulle påta seg konferansearrangementene etter tur.

Et nytt fellesseminar i Nettverk for teknologi- og industrihistorie og Nettverk for arbeiderkultur ble holdt i Mo i Rana 1.-3. oktober 2007. Seminaret ble arrangert av Helgeland Museum, avdeling Rana.

Museet deltok på et seminar i musikknettverket, som ledes av Ringve Museum, 13-14. mars 2007. Seminaret ble arrangert ved Ringve Museum i Trondheim og temaet var *Å presentere musikk på museum*.

Det har blitt arrangert to samlinger i Medisinhistorisk museumsnettverk i 2007.

I samarbeid med Bergen Bymuseum ble det arrangert et todagers seminar i Bergen 23.-24. april. Foruten tematiske sesjoner med fokus på museologi, leprahistorie og formidling av vanskelige historier, inneholdt programmet en orientering fra arbeidet med Landsverneplan for helsesektoren, filmefremvisning og besøk/omvisning på Skolemuseet, St. Jørgens Hospital og på Armauer Hansens minnerom på (tidl.) Pleiestiftelsen nr 1.

6. og 7. september ble det arrangert seminar på museet på Ullevål Universitetssykehus. Programmet fokuserte på sykehusets historie og bestod blant annet av ulike foredrag, besøk på museet og på Søsterhjemmet.

Sammen med flere andre deltagere i nettverket, har museet deltatt i prosjektet *De sier jeg hadde det bra*, et dokumentasjons- og utstillingsprosjekt om psykisk utviklingshemmedes historie i Norge i den siste 50-årsperioden. I 2007 har arbeidet først og fremst bestått i å lage et nettsted for prosjektet (www.institusjon.no) og å fylle dette med innhold.

Forskningsprosjekter

Norges farmaceutiske forening 1858-2008. Prosjektet undersøker farmasiens og Norges farmaceutiske forenings historie i Norge i de siste 150 år. Arbeidet med prosjektet har pågått gjennom hele 2007 og vil sluttføres i 2008. Det har vært utført av leder av Nasjonalt medisinsk museum, første konservator Olav Hamran.

Evolusjon eller revolusjon? Om apotekvesenets utvikling i Norge 1955-2005. Prosjektet ble startet i 2007. Blant annet har det blitt foretatt rundt 20 lengre intervjuer med sentrale skikkelser innenfor legemiddelomsetningen i de siste ti årene. Prosjektet vil pågå fram til 2010. Arbeidet har vært utført av prosjektmedarbeider Henrik Treimo og førstekonservator Olav Hamran.

Publiserte arbeider:

Utstillingskatalog for *God bedring!*

Katalogen gir en nærmere presentasjon av utstillingens helhet, de enkelte tematiske delene og installasjonene, og av bilde- og gjenstandsmaterialet i utstillingen.

Frode Weium:

"Ingeniørmusikk – Møtet med elektroniske musikkinstrumenter i Norge på 1920- og 30-tallet"

Tidsskrift for kulturforskning, Volum 5, nr. 4/2006, Novus forlag 2007, s. 25-41.

"Maskinalderens musikkinstrumenter"

Bodil Børset, Jon-Arild Johansen og Roland Wittje (red.), Etterklang, Vitenskap, musikk og massemedia i elektroakustikkens tidsalder (utstillingskatalog), NTNU Faros 2007, s. 10-21.

Tone Rasch:

"Folk skaper klær. Fremstilling av klær i Kristiania omkring forrige århundreskifte"

Byminner. Utgitt av Oslo Bymuseum. 2007 nr. 2, s. 2-15.

Dag Andreassen/Frode Weium (red.):

Utstillingskatalogen *Klima X*.

Marie Skoie og Henrik Treimo

"Cyberstorken"

kronikk i Dagbladet 18. november.

Henrik Treimo:

Laks, kart og mening. Det norske laksegenomprosjektet.

Avhandling for graden ph.d. Universitetet i Oslo. Oslo 2007

Olav Hamran:

"«You Take a Sick Man and Put Him Into Hospital.» Treatment of Excessive Drinkers in Norway in the 1930s"

i Johan Edman og Kerstin Stenius (red), On the margins. Nordic alcohol and drug treatment 1885-2007, Helsinki 2007.

"From Hard Labour to Unemployment. The Crisis of Work Policy within the treatment of Alcohol Abusers in Sweden and Norway during the 1970s"

sammen med Johan Edman, i Johan Edman og Kerstin Stenius (red), On the margins. Nordic alcohol and drug treatment 1885-2007, Helsinki 2007.

Presentasjon av museumsutstillinga "God bedring - menneske, teknologi og viten på sjukehus"

i Tidsskrift for kulturforskning nr. 4 2006.

Bokanmeldelse: "Elitisme på Norsk. Det norske vitenskapssakademi 1945-2007"

Arr nr 2-3/2007.

Konferanseinnlegg og foredrag:

Hans Weinberger

Foredraget "Museum of the Missing Masses"

Fagseminar 2007 ved Norsk Luftfartsmuseum i Bodø, 8-10 februar 2007.

Kommentator på workshopen "Bodies, Networks, Geographies":

Colonialism, Development, and Cold War Technopolitics på Eindhoven Technological University, 19-21 April 2007.

Innlegget "museale utfordringer – i dag og i morgen"

ved Museumsnettverket for medisinhistorie i Bergen, 23-24 april 2007

Kommentator på sesjonen "Negotiating Technical Standards in 20th century Europe vid Launch of Inventing Europe":

Technology and the making of Europe, 1850 to the present, European Science Foundation EUROScores Programme, Rotterdam, 7-10 juni 2007.

Frode Weium:

"Designing the ether waves. Production and design of the Theremin".

Innlegg på ICOHTEC Symposium 2007, København 15. august.

"Exploring an Artefact. The Neo-Bechstein in Oslo".

Innlegg på Artefacts XII, Norsk Teknisk Museum 17. september (sammen med Silke Berdux, München, og Peter Donhauser, Wien).

"Historikerkompetanse i arbeidslivet".

Innlegg under Arbeidslivsuke ved Det humanistiske fakultet, Universitetet i Oslo 19. april.

"Techne – Teknologi og det moderne Norge".

Foredrag for Norges forskningsråd, Divisjon for innovasjon, Norsk Teknisk Museum 26. april.

Tone Rasch:

"Showing up feminine modernity"

Konferanse Dressing Rooms. Current Perspectives on Fashion and Textiles, Høyskolen i Oslo, 14.-16. mai. Tone Rasch var også med i planleggingen og gjennomføringen av denne konferansen.

"Raff i regn. Helly-Hansens regntøy,"

Mass By- og industrimuseum, foredrag 27. september.

"Pulp Fashion. Motesatsing og markedsføring ved Borregaards tekstildivisjon på sekstitallet"

Universitetet i Oslo, Institutt for filosofi, idé- og kunsthistorie og klassiske språk Seminar Norsk arkitektur og design 1950-70, 26. oktober.

Anne Marit Karlsen:

Avindustrialisering på Østlandet, 1950-1990, Foredrag holdt for Arbeiderpartiets Næringspolitiske Utvalg, Stortinget, 10. april.

Henrik Treimo:

Presentasjon av Cyberstorken, åpent møte om "Reproduksjonsturisme",

Norsk Teknisk Museum 1. november.

"Hot spot-konseptet og utstillingen Cyberstorken",

Innlegg på Naturfagsenteret ved Universitetet i Oslos naturfagskonferanse, Norsk Teknisk Museum 25. oktober

"Museumsutstillinger og Cyberstorkens univers",

forelesning ved Senter for Teknologi, innovasjon og kultur, Universitetet i Oslo, 13. desember.

Marie Skoie:

"Medical history museums – today and tomorrow",

Innlegg på The XXIst Nordic Medical History Congress i Umeå 13.-16. juni.

Presentasjon av Cyberstorken på ABM-U Hot spot-seminar,

Norsk Teknisk Museum, 18. oktober.

Olav Hamran:

"Get well soon".

Innlegg på Artefact, Norsk Teknisk Museum, 18 september 2007

"On the margins. Nordic alcohol and drug treatment 1885-2007",

på 10th International Symposium on Substance, Abuse, Treatment – Reforms, Ideology and best practice, SAS-hotellet Oslo, 2. oktober.

"God bedring!",

presentasjon av utstillingen God bedring! på seminar om vitenskapshistorie og medisinsk historie. Arrangør: Forum for Universitetshistorie, Universitetet i Oslo, Sofienlund 13. februar.

Presentasjon av utstillingsprosjektet "De sier jeg hadde det bra",

*ABM-UBRUDD-samling, Skien 22. oktober.
Spesialomvisninger etc.*

Tone Rasch:

Presentasjon av museet og omvisning for en delegasjon på

22 deltagere fra tekniske museer i Kina på reise i Europa, 13. juli.

"Plast i det moderne Norge. Plastindustri og design,"

Norsk Teknisk Museum, foredrag og omvisning i plastutstillingen for studentene ved Høyskolen i Akershus, produktdesign, Kjeller, 14. november.

Media

Tone Rasch:

Østlandssendingen, Lunsjgjest,

om klesproduksjon i Kristiania, kl. 11.00-12.00, 24.april

Om skoinndustri og skoreklame i NRKs sommerserie om reklame og ferdigvareindustri, opptak vist 27. juni

Frode Weium:

Intervju om fjernsynets historie,

i Vårt Land, "Digitalt høytrykk", 3. mars, s. 22.

Intervju om utstillingen "Techne",

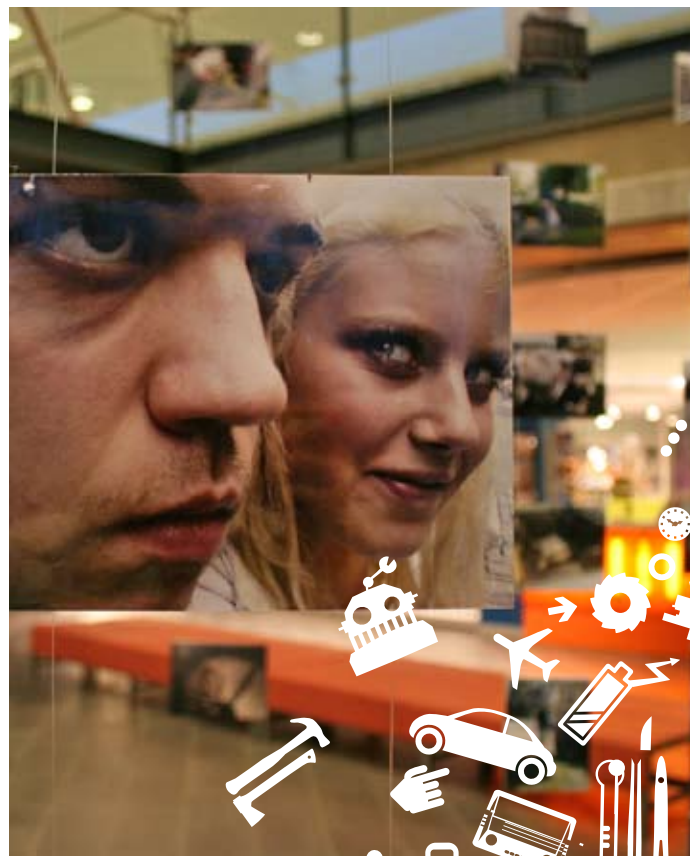
NRK Østlandssendingen (TV), 4. april.

Intervju om spilleautomater,

NRK Østlandssendingen (TV), 29. juni.

Intervju om spilleautomater, NRK P2,

"Kulturnytt", 2. juli.

Helge- og ferieprogram

For å bidra til å levendegjøre teknologi, naturvitenskap, industri og medisin for flere målgrupper, tilbyr museet aktiviteter i alle helger og skoleferier.

I 2007 kunne besøkende blant annet oppleve kjemishow, planetariet og papirlaging. Museet satset også på at de besøkende fikk bruke sine kreative evner til å lage både roboter og leker. Hele sommeren ble det laget raketter som ble skutt opp ved hjelp av luft. Året ble avsluttet med lagning av badesaltbomber – en populær julegave med duft av lavendel.

I vinterferien var leketøy tema, og mange deltok i leketøys-rebusen. I høstferien inntok robotene Teknisk museum. Robotforskere fra Blindern viste film og fortalte om roboter – på det meste deltok nesten 100 besøkende på museets forskerkafé. I tillegg kunne de minste forsøke å styre ulike roboter og det ble også tegnet og laget papirroboter. Vitensenterets og NITOS nye Gyroball, der man kan oppleve vektløshet, var også en populær høstferieaktivitet. I forkant av ferien arrangerte museet workshop for lærere med tema mekaniske leker 15. januar.

Familiesøndagene (20. mai og 25. november) i samarbeid med Venneforeningen, NITO og TEKNA var godt besøkte. De besøkende kunne se en flammende kjemidemonstrasjon, utføre en redningsaksjon med roboter i Mission Mars, eller lage sin egen rakett. De kunne delta i rebusløp eller leke og lære i Vitensenteret. Norsk Luftambulansse viste sikkerhet i bil, Norsk Astronautisk Forening og Norsk Romsenter markerte 50-års jubileet for oppskytingen av Sputnik. Norges Luftsportsforbund fløy ulike modellfly og mikrohelikoptre både inne og ute. I tillegg bød matematikkutstillingen Bagdad og uendeligheten på leker og spill, og TECHNE ga et tankevekkende tilbakeblikk på 100 år med teknologisk utvikling.

Sikring, brannvern og vedlikehold av museumsbygningene

Det er i 2007 utført løpende oppgaver for å vedlikeholde museets sikkerhet i form av lovpålagte egenkontroller, sikkerhetsutstyr som brannsentral, nød- og ledelys, rømningsveier, sprinkleranlegg, brannslanger, brannslukkeapparater og røykluker.

Museets maskinpark er gjennomgått og nødvendige utskiftninger er foretatt. Verkstedpersonalet har fått opplæring i bruk og vedlikehold av museets tekniske maskiner. Nyansatte vakt- og veiledere har fått opplæring i sikkerhetsrutiner med spesielt fokus på brannsikkerhet i museet.

Sikkerheten i lagerbygget på Gjerdrum er styrket med nytt adgangskontrollanlegg koplet opp mot driftskontoret på Kjelsås. Det er også installert tre nye alarmpunkter, nye låssylindere og hengelåser i eget låssystem. Brann- og tyverialarmen er koplet opp mot henholdsvis brannvesenet og G4S alarmsentral. Gjenstandslageret har fått ny taktekkning.

I museumsbygget på Kjelsås er to store utvendige vinduskarnapper skiftet ut. Museets kafé er oppgradert med nytt inventar og teknisk utstyr, et eget rom til fotobehandling er innredet og konservatorverkstedet er utvidet og oppgradert.

Museets tekniske anlegg er utvidet med nytt ventilasjons- og kjøleanlegg. For bedre tilrettelegging av museets lokaler for rullestolbrukere, er det installert egen trappeheis i auditoriet. Det løpende vedlikeholdet er ivaretatt av museets faste stab i henhold til plan og budsjett. Inngangspartiet er oppgradert med en ny gjenstand, Birkelandsovn, som er montert på sokkel mellom parkeringsplass og bygning. Parkeringsplassen er forbedret med delvis ny asfaltering.

Museumsbutikk og utleie

Gjennom kontinuerlig utvikling av konseptet *Lekende læring* har omsetningen i museumsbutikken økt med ca 27 prosent fra 2006. I 2007 har matematikkprodukter vært et av hovedsatsingsområdene. Nytt av året er også meteorittsmykker og månesteiner.

Auditoriet og undervisningsrommene er stadig leid ut. Auditoriet har blitt teknisk oppgradert og har nå større muligheter for ulike presentasjoner. Ved to anledninger har et eventbyrå holdt store arrangementer på museet for sine kunder.

Kommunikasjon og samfunnskontakt

Kommunikasjonsavdelingen arbeider målrettet med å styrke kjennskapen til Teknisk museums tilbud og videreutvikle museets omdømme. I 2007 ble det ansatt en rådgiver i avdelingen. For å speile museets strategi, ble det i løpet av året utviklet ny logo og visuell kommunikasjonsplattform. Arbeidet med å utvikle nye nettsider ble også innledet. Den visuelle profilen skal implementeres i takt med tilgjengelige ressurser. Arbeidet med å forbedre skiltingen ved museet ble innledet på slutten av året ved å etablere nye skilt på parkeringsplassen og over inngangspartiet.

Kommunikasjonsarbeidet hadde ut over dette fokus på å finansiere *Klima X*, bidra til utviklingen av *Klima X*, promotere museet, museets samlinger og utstillinger hovedsaklig gjennom å distribuere informasjon på egne nettsider, arbeide for redaksjonell plass i medier, annonsere på aktuelle flater, gjennomføre arrangementer og utarbeide og distribuere brosjyre- og reklamemateriell. Kommunikasjonsavdelingen arrangerte også *Klimahåp for fremtiden*, en aksjon hvor skoleelever ble utfordret til å sende inn tekster og tegninger om sine klimahåp, i tillegg til at de klippet snøkrystaller. Dette ble satt sammen til en miniaturløsning i tilknytning til åpningen av *Klima X*. Klimahåpene ble lagt i en tidskapsel som skal åpnes om ti år.

Museets egne nettsider hadde i løpet av året 234 149 sesjoner. Museet gir også ut magasinet *Bulletin* sammen med museets venneforening. I 2007 ble det gitt ut fire utgaver med et opplag på 2500.

Åpningstider og billettpriser

Museet var åpent for publikum i 322 dager i 2007. I vintersesongen var museet åpent tirsdag-fredag 09 - 16 og lørdag og søndag 11 - 18. I sommersesongen mellom 20. juni og 20. august var museet åpent hver dag kl. 10 - 18. museet var åpent mandagene i høst-, vinter- og påskeferien. museet var stengt 1. nyttårsdag, langfredag, 1. påskedag, 1. mai, 17. mai, julaften, 1. og 2. juledag og nyttårsaften.

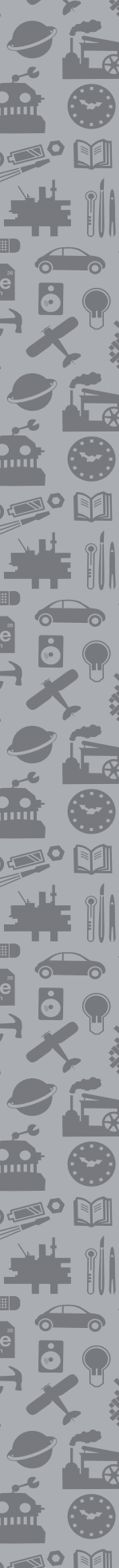
Billettprisene var i 2007:

Voksne	kr 80
Barn (4-14 år), studenter, vernepliktige, honnør	kr 40
Familiebillett (2 voksne og inntil 4 barn)	kr 200
Grupperabatt for voksne per pers. (15 personer)	kr 40
Skoleklasser m/lærer (per elev)	kr 20

REGNSKAP 2007

Resultatregnskap Norsk Teknisk Museum (ihht. retningslinjer fra Kulturdepartementet)			
Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2007	2006
Bidrag fra staten	10	33 400 000	28 448 300
Bidrag fra næringslivet		6 338 536	2 818 970
Andre driftsinntekter	11	12 620 310	9 165 458
Sum driftsinntekter		52 358 846	40 432 728
Vareforbruk		2 053 272	1 560 022
Lønnskostnader m.m	6,7	22 182 031	20 594 422
Avskrivning på driftsmidler	2	1 932 850	2 196 151
Andre driftskostnader	6	26 458 512	15 327 130
Sum driftskostnader		52 626 666	39 677 726
Driftsresultat		-267 820	755 002
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekter		830 074	523 568
Rentekostnader		558 443	526 024
Resultat av finansposter		271 631	-2 456
Ordinært resultat		3 811	752 546
Årsoverskudd		3 811	752 546
Overført til driftskapital	8	3 811	725 546
Sum overføringer		3 811	752 546

Balanse Norsk Teknisk Museum (iht. retningslinjer fra Kulturdepartementet)			
Eiendeler	Note	2007	2006
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Anlegg på Kjelsås	2	106 702 981	108 456 700
Lager på Gjerdrum	2	3 948 000	3 960 000
Inventar og utstyr	2	3 701 294	3 483 923
Sum varige driftsmidler		114 352 275	115 900 623
Omløpsmidler			
Varelager	5	1 119 189	755 000
Fordringer			
Kundefordringer		2 472 824	453 139
Andre kortsiktige fordringer	9	321 145	58 110
Sum fordringer		2 793 969	511 249
Bankinnskudd, kontanter o.l.	3	7 677 429	8 492 223
Sum omløpsmidler		11 590 587	9 758 472
Sum eiendeler		125 942 863	125 659 095

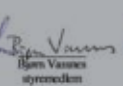

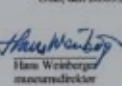

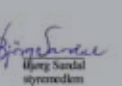

Balanse Norsk Teknisk Museum (ihht. retningslinjer fra Kulturdepartementet)

Egenkapital og gjeld	Note	2007	2006
Egenkapital			
Driftskapital	8	19 285 496	19 281 685
Fond bundet til spesielle formål	4,8	47 000	47 000
Sum egenkapital		19 332 496	19 328 685
Gjeld			
Annen langsiktig gjeld			
Panteobligasjoner til Oslo kommune	2,9	90 400 000	90 400 000
Gjeldsbrevlån	9	2 416 677	2 750 009
NTM-fonds innskudd i bygget	4,9	3 445 000	3 445 000
Sum annen langsiktig gjeld		96 261 677	96 595 009
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 393 746	1 251 723
Skattetrekk, offentlige avg. og feriepenger		3 607 741	3 449 150
Mellomregning med NTMs-fond		635 170	600 720
Gjeld til NTMs venneforening		1 064 879	1 003 328
Mellomregninger Tysk/Norsk prosjekt	12	0	2 160
Annen kortsiktig gjeld	3	3 647 153	3 428 321
Sum kortsiktig gjeld		10 348 690	9 735 401
Sum gjeld		106 610 367	106 330 410
Sum gjeld og egenkapital		125 942 863	125 659 095

Oslo, den 26.03.2008

 Olav Schjerg
styrets leder
 Håkon W. A. Andersen
styremedlem
 Bjørn Vasnes
styremedlem
 Morten Likkheim
styremedlem
 Hans Weisberg
museumsdirektør
 Ragnfrid Myrnes
styremedlem
 Torje Mikalson Osen
styremedlem
 Hjørung Sandal
styremedlem
 Olav Hamran
styremedlem
 Trond Markussen
styremedlem

Note nr. 1 – Regnskapsprinsipper

Generelt

Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Transaksjoner er regnskapsført til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekten er resultatført når den er opptjent. Utgifter er kostnadsført i samme periode som tilhørende inntekt.

Regnskapet er satt opp basert på fortsatt drift.

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler, andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer som tilbakebetales innen et år klassifiseres som omløpsmidler, tilsvarende gjelder for gjeld.

Varige driftsmidler aktiveres og avskrives dersom de har levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr. 15.000. Aktivering er gjenstand for individuell vurdering. Varige driftsmidler vurderes til historisk kost med fradrag for bedriftsøkonomiske avskrivninger. Avskrivninger baseres på en vurdering av driftsmidlenes økonomiske og tekniske levetid. Selskapet benytter lineære avskrivninger for avskrivning av varige driftsmidler.

Varebeholdningen er verdsatt til laveste verdi av anskaffelseskost og påregnelig salgspris med fradrag for salgskostnader. Anskaffelseskost er beregnet ut fra utsalgspriser nedkalkulert med normal fortjeneste.

Kundefordringer og andre fordringer er oppført til pålydende med fradrag for påregnelig tap.

Pensjonsforpliktelsene er valgt ikke å oppføres i stiftelsens regnskap. For nærmere omtale av forpliktelsene vises til note 7.

Anlegget på Kjelsås er oppført i balansen med museets andel av kostpris med tillegg for kommunal finansiering. Oslo kommune sin andel er sikret ved panteobligasjon pålydende kr 90,4 mill. Kostpris ble i sin tid nedskrevet med det statlige bidraget.

Stiftelsen har også et lån i forbindelse med kjøp av lageret på Gjerdrum. Panteobligasjonen pålydende kr 5 000 000 er tilrest med kr 2 416 677, jfr. langsiktig gjeld i balansen.

Note nr. 2 – Driftsmidler

02

	EDB utstyr	Inventar /Utstyr	Anlegget Kjelsås	Lager Gjerdrum
Kostpris 01.01	2 002 838	13 019 904	57 928 312	5 500 000
Panteobligasjoner til Oslo kommune			69 400 000	
Tilgang	36 925	854 877		100 000
Avgang			607 299	
Akkumulerte avskrivninger 31.12	1 988 316	10 224 934	20 018 032	1 652 000
Bokført verdi pr. 31.12	51 447	3 649 847	106 702 981	3 948 000
Årets avskrivning	66 175	608 255	1 146 420	112 000
Avskrivningsprosent lineært	33	15 / 20	2	2/15

Anlegget på Kjelsås er oppført i balansen med museets andel av kostpris med tillegg for kommunal finansiering. Oslo kommune sin andel er sikret ved panteobligasjon pålydende kr 90,4 mill. Kostpris ble i sin tid nedskrevet med det statlige bidraget.

Stiftelsen har også et lån i forbindelse med kjøp av lageret på Gjerdrum. Panteobligasjonen pålydende kr 5 000 000 er til rest med kr 2 416 677, jfr langsiktig gjeld i balansen.

Note nr. 3 – Likvider

Av museets beholdning av likvider inngår skattetrekkmidler på særskilt konto med kr 859 959,74.

03

Note nr. 4 – Fond bundet til spesielle formål

04

Formål	Beløp
Rolls Royce-restaurering	30 000
Benz, Ford A – restaurering	17 000
	47 000

I tillegg til fond bundet til spesielle formål har NTM en rekke mindre fonds som historisk er stilt til rådighet for NTM. Fondsmidlene er plassert i bygget og gis 10% renteavkastning hvor ca 9/10 tilbakeføres NTM som driftstilskudd. Det føres eget samlet regnskap for fondene som pr 31.12. har et mellomregningskrav med museet.

Note nr. 5 – Varebeholdning

Varebeholdningen består av ferdigvarer for salg i museets butikk.

05

Note nr. 6 – Ansatte, godtgjørelse

Gjennomsnittlig antall ansatte: 64. Antall årsverk: 46

06

Lønnskostnader består av følgende poster	2007	2006
Lønninger	17 276 090	15 964 532
Folketrygdavgift	2 724 193	2 485 860
Pensjonskostnader	1 976 322	1 943 700
Andre lønnskostnader	205 426	200 330
Sum lønnskostnader	22 182 031	20 594 422
Godtgjørelser		
	Museumsdirektør	Styret
Lønn	695 104	157 330
Annen godtgjørelse	99 298	
Premie til pensjonsordning	48 035	
Sum	842 437	157 330

Det er avtalt sluttvederlag i form av 12 månedslønner utbetalt ved museumsdirektørs fratredelse, dersom styret mener man er i en situasjon som vanskeliggjør fortsettelsen av ansettelsesforholdet. Det er ikke avtalt bonusordninger for museumsdirektør eller styret. Tidligere direktør, som sluttet medio 2005, mottar fortsatt lønn frem til 31.07. 2007.

Godtgjørelse til revisor for arbeid utført i 2007 er belastet med kr 104 000 hertil kommer merverdiavgift. Av det totale honorar er kr 17 000 for konsultativ bistand med årsregnskap og noter og kr 24 400 for andre konsultasjoner.

07

Note nr. 7 – Pensjonsforpliktelser

Norsk Teknisk Museums pensjonsansvar i forhold til den ordinære tariffestede tjenstepensjonsordningen er dekket gjennom pensjonsordning i Statens pensjonskasse. Denne ordningen gir en definert ytelse i henhold til tariffavtalen. Fordi det foretas en fordeling av den aktuariemessige risiko mellom alle foretakene, kommunene og fylkeskommunene som deltar i ordningen, tilfredsstiller den kriteriene for det som betegnes som en "Multiemployer plan". Ordningen tilfredsstiller også kriteriene for lovbestemt offentlig tjenstepensjon.

Fremtidige premier vil påvirkes av risikomessige over- eller underskudd på nåværende og tidligere ansatte både i foretaket og i andre kommuner/foretak som inngår i ordningen. Premien vil også påvirkes av avkastning, lønnsvekst og utvikling i folketrygdens grunnbeløp.

Pensjonsordningen i Statens pensjonskasse er ikke balanseført jf. regnskapslovens bestemmelser for små foretak. Det er i 2007 betalt inn kr 1 679 675 i pensjonspremie, og premien er i regnskapet klassifisert sammen med lønnskostnadene.

I tillegg til den ordinære tjenstepensjonsordningen kommer ytelser i form av avtalefestet pensjon til aldersgruppene fra 62 til 66 år. Årets kostnad til AFP – ordningen utgjør kr 296 647.

Note nr. 8 – Egenkapital

08

Norske kroner	Driftskapital	Fond bundet til spesielle formål	Sum
Pr. 01.01.	19 281 685	47 000	19 328 685
Endring i fond til spesielle formål	0	0	0
Årets resultat	3 811		3 811
Pr 31.12.	19 285 496	47 000	19 332 496

Av egenkapitalen utgjør kr 10 000 000 stiftelsens grunnkapital.

Note nr. 9 – Fordringer og gjeld

Stiftelsen har ingen utestående fordringer som forfaller senere enn et år etter regnskapsårets utløp. Av stiftelsens gjeld forfaller kr 94 594 668 til betaling senere enn fem år etter regnskapsårets utløp.

09

Note nr. 10 – Spesifikasjon av tilskudd			10
	2007	2006	
Kultur- og kirkedepartementet, ordinært tilskudd	21 280 000	20 404 000	
Den kulturelle skolesekken	1 200 000	1 369 300	
Helse- og omsorgsdepartementet	4 750 000	4 500 000	
ABM – utvikling	220 000	300 000	
Norges forskningsråd	4 870 000	1 800 000	
Norsk kulturråd		75 000	
Miljøverndepartementet	200 000		
Oslo kommune	480 000		
Andre offentlige tilskudd	400 000		
Sum tilskudd	33 400 000	28 448 300	
Note nr. 11 - Spesifikasjon av andre inntekter			11
<p>Bidrag fra næringslivet er i hovedsak støtte til og finansiering av utstillingsprosjekter. Andre driftsinntekter kommer fra salg av varer og tjenester. Av dette utgjør billettinntekter kr 6 941 000.</p>			
Note nr. 12 - Mellomregning norsk-tysk prosjekt			12
<p>Stiftelsen har et prosjektsamarbeid med UD. Deler av prosjektet skal finansieres ved bevilgede midler og resultatføres ikke. Netto prosjektinntekter og kostnader er oppført som gjeld i stiftelsens balanse. Dette prosjektet ble avsluttet i 2007.</p>			
	2007	2006	
Fakturerte inntekter	9 791 698	9 770 820	
Herav ikke mottatt 31.12		0	
Mottatte midler ved årsslutt	9 758 967	9 770 820	
Prosjektkostnader påløpt pr. 31.12	9 758 967	-9 003 420	
Bundet bankinnskudd spesielt til prosjektet	0	-765 240	
Påløpne kostnader for NTM pr. 31.12.	0	2 160	

Til styret i stiftelsen
Norsk Teknisk Museum

REVISJONSBERETNING FOR 2007

Vi har revidert årsregnskapet for stiftelsen Norsk Teknisk Museum for regnskapsåret 2007, som viser et overskudd på kr 3.811. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre og museumsdirektør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens økonomiske stilling 31. desember 2007 og for resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapskikk i Norge,
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge,
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningene om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Vi har ikke kjennskap til noe forhold som tilsier at stiftelsens forvaltning og utdelinger ikke er i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtekter for øvrig.

Stabekk, den 26. mars 2008

NITSCHKE AS

Sveinar P. Rossow
statsautorisert revisor

Nitschke AS

Gamle Drammenav. 40, Postadresse: Postboks 23, 1321 Stabekk.
Telefon: 67 10 77 00. Telefaks: 67 53 59 89. E-mail: firmapost@nitschke.no. www.nitschke.no
Bankgiro: 8200 02 06853. Postgiro: 0807 3808 403. Org.nr: 914658314 MVA

design: www.bankark.no

telefon: 22 79 60 00
telefax: 22 79 61 00

adresse: Kjelsåsveien 143
poststed: 0491 Oslo, Norge

e-post: post@tekniskmuseum.no
web: www.tekniskmuseum.no

org. nummer: 979 676 832
kontonummer 6080.05.28332

